

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos:

Kutas Imre.

Szerkesztő:

Katona Imre.

Szerkesztőség: Piac-utca 1824. sz. Szikszay-féle ház.

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318 sz. Sz. Nagy Károly ház.

Hirdetések a legmértékeltőbb árszámítás mellett vételnek fel.

Egyes szám 4 kr

A kiállítás és a vidék.

Debreczen, július 6

Nem mi mondjuk, a budapesti lapok egy része mondja leplezetlen őszinteséggel, hogy a székes főváros szégyenletes módon szűkkeblűen viseli magát az ezredéves kiállítással szemben s hogy fukarkodik az áldozatokban, melyeket e nemzeti ügyért meg kell hozni az egész országnak, de különösen és mindenekelőtt meg kellene hozni a fővárosnak. Mert remélhetőleg nagy és értékes erkölcsi haszna lesz a millenniumi kiállításnak az egész országra, de anyagi hasznot, mondhatni egyedül és kizárólag Budapest húz abból; a főváros, melynek az kincseket ér, mert sok, sok millió forgalmat visz oda.

Egyenesen szégyenletes e szerint, jól mondják a főváros saját lapjai, ha Budapest fukarkodik és ha ezzel rossz példát ad a többi városnak, melyektől szintén áldozatot kíván az ezredéves kiállítás, de a melyeknek ezek az áldozatok nem térülnek meg, legalább közvetlenül soha.

Nem is szólva arról, hogy jelentéktelen és a célhoz nem méltó az összeg, melyet Budapest a kiállítási alapra megszavazott; különösen megbotránkozató az a határozat, melylyel a főváros tanácsa és közgyűlése a városliget kért területeit átengedték a tárlat elhelyezésére, megterhelvén a kiállítási alapot sok, igazán szatócshoz illő kikötés mellett azzal, hogy

térítse meg azt a hatezer forintot, a mit a főváros elvesztit haszonbérékben.

Arról nem beszélnek a székes főváros atyái, hogy mit nyer Budapest az elvesztett hatezer forint helyett. Arról nem beszélnek, hogy nyer száz ezreket. Ez természetesen, annak úgy kell lenni. És úgy kell lenni, hogy a megszázsorozott hatezer forint mellett megmaradjon a fővárosnak még a hatezer forint is. Azt hiszrosnak még a főváros polgársága és közvéleménye maga is elítéli hatóságának és képviselőinek ezt a szatócspolitikáját. — Hiszen be kell látnia mindenkinek, hogy rossz vért szül az országban, ha a szive, a főváros ilyen kicsinyes és ilyen kalmár nyomon indul.

Már is akadt követője a főváros irányzatának és az a különös, hogy ezt sokkal ridegebben és kiméltlenül ítéli el a fővárosi sajtó. Azt, hogy a megalakult tizenhét kerületi bizottság közül kettő az államtól, a minisztertől kért segítyt a szegényebb iparosok támogatására, mivel azok különben nem vehetnek részt a kiállításon.

A miniszter megtagadta a kerületi bizottságoktól az anyagi támogatásnak ezt a módját. Azt feleli, hogy az állam eleget áldoz a millenniumi kiállításra és nem mehet odáig, hogy vidékenkint a kiállítókat is segítse, mert ez már az illető vidék dolga, erre a törvényhatóságok és a társadalom vannak hivatva.

— Minek rontani magát e fölösleges dolgokkal — mondá az emberszerető nagynéni. — Ezek a dolgok csakis oly leányoknak szükségese, aki férjhez megy, már pedig Agathe sohasem megy férjhez.

Vigasztalásul mondták neki unokatestvérei, akiknek a legcsekélyebb hajlamuk sem volt a zenéhez s akiknek kezei alatt a zongora alaposan sóhajtozott:

„Kérd, hogy neked is tartsanak zongoramestert?”

Agathe bánatosan fejt rázta. Szerette a zeuét és boldog is lett volna, ha magányát egy kis zongorajátékkal vidámíthatja fel. A legegyszerűbb zene is annyira meghatotta, hogy könnyeket csalt szemébe. Ő csak a szegények zenéjét élvezhette, egy-egy elhaladó verklit, amelynek hangjai oly mohón hatottak fülébe. E nép-szerű hangszer ritmikus hangjai mellett ábrándokba merült s oly élénk figyelemmel hallgatta az utolsó pillanatig, amikor végső modulációi a távolodás által gyöngülve áthatoltak hozzá, míg végre a tovagördülő kerekék zajában elmosódtak.

Ebben a szigorúan korrekt, de száraz hideg légkörben élte át Agathe ifjúságát. Napjai egyformaságban teltek el anélkül, hogy valami említésre méltó esemény történt volna a bácsi és néni nevenapján, két ifjabb unokatestvérének első áldozásán s a nagyobbiknak egy nagy kereskedő fiával való eljegyzésén, egypár Párisban eltöltött vasárnapon kívül. Mikor 25 éves volt, a még felületes szemlélő előtt is formátlan teste és előre álló vállai daczára is kissé graeciöz leánynak tűnt fel. Környezete rutnak tartotta, de a finom s éles megfigyelő szem egy kellemes,

Maguk a kerületi bizottságok is így fogták föl ezt általában és bele fog nyugodni e kötelességbe az a két bizottság is, melynek intézői kétségkívül a kishitűségnek adták jelét fölterjesztéseikkel. A kishitűségnek, mely jogosulatlan és indokolatlan. Legalább alig hihető, hogy volna az országnak olyan vidéke, mely állami segély nélkül meg nem tud jelenni az ezredéves kiállításon a maga mezőgazdaságával, iparával és kultur-intézményeivel. Alig képzelhető, hogy különösen a nemzet ezredéves ünnepének főlemelő alkalma hidegen hagyja a törvényhatóságokat és hogy követésre találjon az a fővárosi példa, mely itt is a számítás helyezi előtérbe.

Igaz, áldozatokat kíván a nemzeti ünnep, de ez áldozatok elől nem szabad, nem is lehet kitérni becsülettel; mert arról van szó, hogy a magyar nemzet méltóan mutassa be magát létének ezer esztendeje után és ez a cél teljesen elég arra, hogy a legnagyobb lelkesedésre és erőfeszítésre buzdítson mindnyájunkat.

Hanem azért egy haszna mégis csak lesz talán ennek a szűkkeblű kísérletnek, hogy két kerületi bizottsága saját költségeit is át akarta volna háritani az államra. Az a haszon, hogy a miniszter nem megy az ellenkező végletbe és nem akarja azt, hogy viszont a kiállítás egyes költségei átháritassanak a vidékre, a mint azt tervbe vették a néprajzi osztálynál olykép,

sőt bájos vonást fdezhett volna fel rajta. — Finom vonásai voltak, fehér rózsás arca, szomorú, de kedves mosolya, dus barna haja, finom, mint a selyem és ezenkívül azurkék nagy okos szemei, amelyek mindig valamire várni látszóttak.

S amit várt, nem érkezett meg, horizontja folyton ugyanez maradt, nem tűnt fel egén semmiféle titkos csillag, melynek ragyogása almaid besugározta volna.

Valamennyi unokatestvére férjhez ment már. Ő az érkező kéréket mindig kedves mosollyal üdvözölte. — Rendezte a lakadalmat s gondoskodott az esküvőhöz szükséges bevásárlásokról s a templomban háromszor hallgatta meg Mendelsohn lakadalmi indulóját. Lassanlassan kiürült a ház. Amint legifjabb unokatestvérenek férjemenetele alkalmával, ennek menyasszonyi fátyolát igazgatta, könyeit nem fojthatta el s valamennyiök előtt keservesen zokogni kezdett. A rokonokat ez kellemetlenül lepte meg.

— De hát, — mondták neki vigasztalásara, — mire való ez a sirás? Hiszen tudod jól, hogy nem mehatsz férjhez, hiszen te nem vagy olyan, mint a többi!

Hajh, micsoda tragédiák játszódnak le a coelibatusra ítelt leány szívében. Egyrészből a vallásos kötelesség, az önértet; másrészből a szerelemre való hajlam.

Amint Agathe nagykorúságát elérte, nagybátyja vagyonáról leszámolt s levette róla kezét. Daczára annak, hogy évi jövedelme most már háromezer frankra rugott, nagybátyja házában maradt.

DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A pupos.

Irta: André Theurlet.

Agathének hívták, pupos s egy kissé formátlan volt, mint ahogy azok mondták, akik őt sajnálták. Árva leány volt, egy a februáriusi forradalom által tönkrement nagyiparos leánya. Tizenkét éves korában nagybátyja házába fogadta, aki gazdag porcellángyáros volt s a Burg-la-reine-ben lakott feleségével s öt gyermekével s igen kényelmes életet élt. — Agathe gyámja volt és igen ügyes kereskedő lévén, sikerült neki bátyja bukása után, még hatvan-ezer frankot menteni meg gyám-leánya javára.

— Mindamellert szerencsés leány — beszélte el a porcellángyáros nyersen s akarta, — mert, ha atyja még 2—3 évig él, mindent felemészti s akkor aztán egy árva fillér nélkül maradt volna hátra.

Agathe ugyan jobban szerette volna, ha kevésbé szerencsés és imádott atyja tovább él. Nagybátyjának e tárgy fölötti észrevételei bánították őt s nagyon felizgatták, de nem merte ezt a család előtt mutatni, amely neki szállást adott s amely azokat a szolgálatokat, amelyeket neki tettek, oly nagyon dobra ütötte.

Hát nem tekintették őt is a család gyermekének s nem részesült ugyanabban a nevelésben, amelyben unokatestvérei? Valóban nem! Mert míg ezeknek még zene- és tánc-tanítójuk is volt, Agathe neveltetése csakis a leg-szükségesebbekre szorított.

hogya a tipikus népházakat az illető törvényhatóságok építtessék föl és rendeztessék be.

Határozottan elhibázott volna ez a kísérlet két okból. Először azért, mert ennek a kiállítási osztálynak tárgyai egy néprajzi muzeumba vannak szánva és így a költségek természetesen az államot illetik; másodsor azért, mert félni lehet, hogy a központ részéről megadóztatott törvényhatóságok azon érveléssel, hogy már megtették köteleességüket, segély nélkül hagynák a kerületi és helyi bizottságokat, a mi aztán általánossá tenné, hogy ezek szorulóknak a különben sem túlságosan gazdag kiállítási alapra.

Nagyon kívánatos, hogy az ezredéves kiállítás építkezéseit maga a központ teljesítse és a vidék erejét és áldozatkészségét érintetlenül hagyja azoknak a bizottságoknak a rendelkezésére, melyeknek különben is súlyos feladatuk lesz, ha méltóan akarják képviselni kerületeiket és vidékeiket a milleniumi kiállításon.

— A közigazgatás államosításának egyes problémái élénken foglalkoztatják egy idő óta a törvényhatóságok közönségeit is. Ugocsa megyének kezdeményezése folytán p. több vármegye feliratot intézett legújabbban a képviselőházhoz a községi és körorvosi intézmény államosítása s ezzel kapcsolatban a körorvosi körök szaporítása s a községi és körorvosok fizetésének az állam által leendő rendezése tárgyában. Csanád megye ezeknek látja „egy helyesen megoldandó közegészségügyi politika feltételeit.” — Hunyad megye élénk színekkel ecseteli a körorvosi hiányának következtetéseit, különösen a „központoktól távolabb eső községekben” s hozzáteszi, hogy a fenntebbi kérdés teljesítése lenne az adminisztráció tekintetében az első és legbiztosabb sikerre vezető reform. Szolnok-Doboka megye még tovább megy s arra hívja fel a képviselőházat, a) hogy a közegészségügy mielőbb államosítsák, b) hogy a közegészségügyi közigazgatás a járásokban szerveztessék. „Ma nincs, így jajdul fel a megye, egészségügyi közigazgatásunk, nincs egészségügyi rendszertünk, illetőleg ezek érdekében jut a tényleges végrehajtáshoz a legkevesebb.”

— Hát hova is mennél? — mondta neki nagynénje, — magányosan élni egy leánynak, ilyen hibával, mint aminő neked van, nem illik. Itt legalább ápolásban részesülsz és olyan vagy a házban, mint saját gyermekünk. Valóban kevés árva van, aki oly szerencsés volna, mint te. Ezt a sziveslatást Agathe azzal hálálta meg, hogy mindennemű megbízást elfogadott és ugyszólván társalgón szerepet játszott. Így multak az évek s a nagybácsi nem szűnt meg dicsekedni azzal, hogy Agathe nála minő szerencsésben részesül.

— Ő a háznak elkényeztetett gyermeke, — szokta mondani — mindenki ezerféle apró figyelemtelenségekkel halmozza el!

Szokásos volt ugyanis a házban a névnepokat ajándékokkal megünnepelni. — Agathéről sem feledkeztek meg.

Január elsejének közeledtével a nagybácsi gondolkozni kezdett a fölött s fejét törte, hogy ugyan mivel is ajándékozhatná meg Agathét.

És a jó ember rendesen talált valamit, mi kettős célúnak felel meg, annyiban ugyanis, hogy még egyrészt az egész házra nézve volt hasznos, másrészt Agathe számára speciális ajándéknek látszatával birt. Így például egy alkalommal szép ezüst kávéfőző gépet kapott ajándékba.

Egyszer amint a nagybácsi kávéját itta, mintegy lelkesülten kiáltott fel!

— Ni milyen jó volna, ha Agathe kávégépjét használnánk.

A szegény leány örömmel sietett kávégépjéért és mintegy diadallal hozta el. Mindenki

— A nagyszombati román gyűlés beállta. Nagyszombati sürgöny jelenti, — hogy a Tribuna közlése szerint a polgármester már értesítette a román nemzeti párt bizottságát, hogy július 9-ére Nagy-Szebenbe összehívott román értekezletet nem szabad megtartani. A tilalom okául azt mondják, hogy az értekezlet ki akarta mondani, hogy egyetért a memorandummal és helyesli a végrehajtó-bizottság eljárását, továbbá hogy a Romániából a konferenciára bejelentett vendégek a magyar állam ellen izgatni akartak. Az intézkedés föltétlen elismerést érdemel.

— Az állami tisztviselők utadómentessége. A kereskedelmi miniszter egyetértőleg a pénzügyminiszterrel, kijelentette, hogy azon állami tisztviselők, altisztek és szolgák, a kik nem laknak törvényhatósági joggal felruházott városokban, a tisztviselői illetményeket szabályozó 1893. IV. t. cz. által megállapított utadó-mentességet csakis a f. évi április hó elsejétől számítva vehetik igénybe, minthogy a szóbanforgó törvény határozmányai csak ezen a napon léptek életbe.

— Az 1894. évi államköltségvetés most javában készül az egyes reszortokban. A minisztertanács e hó közepén kezdi meg a költségvetési tárgyalásokat. Ámbar a kormány az 1893. évi költségvetés alapjához és keretéhez ragaszkodik, mégis már eddig, részben bizonyos törvényes intézkedések folytán, részben közigazgatási és közgazdasági reformok keresztülvitele következtében a kiadásoknak néhány millióval való emelkedése konstatalható s ha a folyamatszabályozás nagyobb mértékben megindítatik, akkor a kiadásoknak még további fokozódására lehet számítani. Természetesen az a körülmény, hogy Magyarországnak a közös kiadásokhoz való hozzájárulása másfél millióval emelkedett, az 1894. évi költségvetésre szintén visszahatással van.

Milleniumi tervek.

A milleniumi kiállítás rendezői közt fölmertül az ötlet, — hogy az 1896-iki nemzeti ünnepek alkalmából újra divatba kell hozni a magyar ruhát. A rendezőség élén álló arisztokraták urak a kiállítás ideje alatt magyar ruhában akarnak járni és biznak benne, hogy példájukkal divatot fognak teremteni a nagyközönség számára. Mi is bizunk benne. Ruhát ma már nem viselnek hazafiságból az emberek, hanem a divat kedvéért. Remélhető, hogy az arisztokratikus szokások utánzása, mely nálunk annyira járja, ezuttal jó gyümölcsöket fog ter-

dicserő a munka finomságát és Agathe érezte, hogy szemei a hála könnyeivel telnek meg. De este nem adták neki vissza azt, hanem a család ezüstneműjével együtt zárták el, egészen elfeledkeztek róla. Akkor Agathe egy napon megjegyezte, hogy ajándéka az ebédli szekrényen díszleg.

Es félénken protestált ez ellen.

— De hiszen ez az én kávéfőzőm.

— Kétségkívül, kétségkívül — felelte a nagybácsi — ez a te tulajdonod, te nekünk csak kölcsön adod, jobb így, ha a mi etagerünk díszíti.

Igy — halmozták el — őt tovább is — ajándékokkal — amelyeket tőle észrevétlenül elkerített ismét. A nagybácsi pedig nem szűnt meg őt folyton a legszerencsésőbb árvának nevezni.

Szerencsés?

Agathe akkoron harmincz éves volt. Fejéből a boldogság álmái már már tűnedezni keztek. Lemondott erről teljesen, amint barna hajában itt-ott egy-egy fehér szálát vett észre s kezdett beleszokni az egyedüllétbe.

Akkor tájt nagybátyja üzletében egy Godard nevű pénztáros volt. Elég csinos, jól mutatott Agathe iránt, mint a kinek jövedelmére nem kevésbé áhítozott. Mindenképen igyekezett Agathéhoz közeledni. Ha vele beszélt — hangja meglágyult. Szavai hatása alatt ama álmok a már nem éppen fiatal lány szívében ujja ébredezni kezdtek.

Hiába a leány mégis csak leány marad, ha érettebb lesz is. Agathe Godarddal többet fog-

melni, méltó nemzeti keretet szolgáltatván a nemzet nagy ünnepéhez.

A magyar ruha ma sokkal kisebb szerepet játszik, mint minőt a francziának nevezett kozmopolita divat kétségtelen előnye ellenére is játszania kellene. A főrendek és országos méltóságok diszruháján kívül, melyet gazdáik csak ünnepi alkalmakkor öltenek magukra, a fővárosban csak a katonaság egyenruhája és egy-egy cseléd liberája emlékeztet a hajdani nemzeti viseletre.

A leMBERGI tartománygyűlésen a képviselők kivétel nélkül kardosan, lengyel nemzeti viseletben jelennek meg, — a magyar országgyűlésen az elnök és tisztikara maga is szürke kabátban, — legjobb esetben kvekkerben végzi tisztét.

Magunk is ellenségei vagyunk a hivatalnokok egyenruházásának, de vannak hivatalos funkciók, a melyeknek teljesítése közben a francia szabású polgári kabát legalább is bántó benyomást tesz. Ilyen funkció a bírói, ki a király nevében ítél egy ember sorsa fölött. A mi bíránk néha a halálos ítéletet is kockás kabátban mondják ki, — pedig, ha valahol helyén való volna a magyar ruha mint hivatalos köntös, bizonyára a tárgyalási terem volna az a hely.

Az ifjuság mindenütt szereti a feltűnő, a megkülönböztető ruhát, egyetemi ifjuságunk körében mégis minden kísérlet, mely a magyar viselet felelevenítését célozta, hajótörést szenvedett. Azokban az iskolai internátusokban pedig a hol kötelező az egyenruha viselése, elég furcsa módon nem a magyar viseletet, hanem a gráci katonai szabó fantázia szüleményét, az aranyzsinorzzattal mérsékelt osztrák katonai uniformist, honosították meg.

Hogy nemzeti viseletünk nem tud érvényesülni még ott sem, a hol a dolgok természete szerint érvényesülnie kellene, annak okát abban keresnők, hogy nem gondoskodtunk még egy czélszerű magyar utcai ruha modelljéről. A prémes, aranypaszományos diszruha nem hétköznapi használatra való, — de különben is izléstelenség volna tőlünk, ha polgárember létünk régi nádoraink és zászlósuraink ruháját öltenők magunkra. (E tekintetben ugy is elég izléstelenséget követnek el harmadrangu notabilitásaink!) A hatvanas években divott magyar ruha az akkori kor izléséhez alkalmazkodott, bizonyos koncessziókat tett az európai divatnak, és azért ma már elavult.

Különbö is van egy nagy hibája, mely annak idején gyorsan le is járatta: kiemeli a természet szépségeit, de ezzel együtt fogyatkozásait

lalkozott, mint kívánatos volt volna, míg végre Godard nyiltan megkérdezte, vajjon hajlandó volna-e vele házasságra lépni?

Ez annyira meglepte őt, hogy alig tudott szólni. Végre reszkető hangon kifogásokat kezdett emelni — hogy ő már nem gondol házasságra, hogy hibás személye nem volna képes komoly érzelmeket ébreszteni. Godard az ellenvetéseket könnyű szerrel oszlatá el és ékesszólóan beszélt a marális tulajdonságokról, mint amelyek többet érnek a fizikainál; gyöngén czélszókot tett Agathe szép szemére s szép frázisokat faragott a lelkek egyesüléséről. — Godard oly beszédes volt és Agathe oly naiv, — 30 éves kora daczára — hogy bizott benne és nagybátyjának és nagynénjének — a házasság felől nyilatkozott.

Nagybátya eleinte bolondnak mondta, de a amint látta, hogy makacsul ragaszkodik házasságához, azt mondta, hogy elég öreg már arra nézve, hogy — sorsa és keze felett — határozzon.

Az esküvő napja meg volt állapítva: Agathe már fogadta is unokatestvéreit — bár kissé gúnyos — szerencsekívánatait. — Oly boldognak érezte magát és oly lázas tevékenységet fejtett ki kelenyijének összeállításában, oly boldog volt, hogy boldogságában majdnem szépnak is volt mondható. Eppen szükséges iratnak rendezésével foglalkozott, mikor egy napon nagybátyja izgatottan lép be hozzá.

— Gyermekem, — szól Agathéhoz, — no szépen felültél. Derék ficzko ez a te választottad.

és, a melyekre jótékony fátyolt borít a mindent
mivelláló kozmopolita plundra.

Ezen a hátrányon is lehetne segíteni, még
pedig olyanformán, ha annyi különböző utcazi
ruhamodellét bocsátanának forgalomba, hogy
ki ki megválassza a maga természetéhez, hora-
hoz és izléséhez legjobban illőt.

Egy értelmes művész, a különböző magyar
vidékek változatos és gazdag népviseletei nyo-
mán, könnyen megkomponálhatná ezeket a
a modelleket, a nélkül, hogy hamisítást vagy
izléstelenséget kellene elkövetnie.

Kiváncsiak vagyunk, hogyan fognak a
hölgyek a magyar viselet kérdésével szemben
állást foglalni. Nekik volna legkönnyebb soruk,
jóval könnyebb, mint a férfiaké. Szabónők
fantáziáját nem korlátozza az eleven színektől
való irtózat, mint a szürke posztóvilágban ne-
velkedett férfinézőkét, a — népviselet és a régi
ujjas udvari viselet pedig gazdag a művészi
szépségű motívumokban.

A magyar ruha kérdésének ezen része
különbön magától megoldódna, — ha egyszer
egy magyar főhercegnő állana e mozgalom
élére.

Apró szerencsejátékosok.

Debreczen, július 6.

Javul a friss generáció a legapróbbjától a
kamazsáig. Aki szokott megfigyeléseket tenni az
utczán jártában-keltében: gyönyörűséges képeket
lát a gyereknép testi-lelki szórakozásából.

Igen, arról akarunk írni: hogy szórakozik
a gyereknép az utczán a pénzzel, a krajczár-
okkal, amit a szülők adnak nekik; a néptele-
nebb utczasarkok e lélekemelő jeleneteiről,
ahogy 3-4-5 arasztos kedves állampolgárocs-
kák a szerencsejátékot a maguk módja szerint
űzik, a nyereszkesedési vágytól kipiruló arczzal és
az izgalomnak akkora hangján, mely az egész
utczát fölveri.

Az értéktelen „gombosás“ és glikker-játé-
kok kora lejárt a gyerekvilágban, melybe bele-
fudogál a korszellem. Azok a naiv játékképek
az utczáról, ahogy gyerekek „füles“ és „hasas“
gombokkal és glikkerrel játszottak, eltűntek.
A gyerek tul a 2 arasztos már nem gomboszik,
ezek a hitvány, kopott gombok értéktelenek,
nincs bennök semmi izgató... Oda dobják az
öcsikének, aki még olyan butácska, hogy pénz-
nek tartja. Annak még jó az is. A „felvilágoso-
dott“ kis férfiú pénzre játszik, ahogy a papa,
még újabban nagy kedvteliséssel — a mama —
szoktak az ő játszótársaikkal.

S önök között, akik elolvassák e sorokat,

— Mi történt? — suttozta Agathe elhal-
ványodva.

— Csak az, hogy Godard, hogy szerelme-
det kiereszkoljja, sikkasztott.

Már régebben vettem észre bizonyos ren-
detlenségeket a számadásokban és vigyáztam
rá. Tegnap este ötvenezer frankkal Havréba
szökött.

— Nem én nagyon sajnálom, hogy téged
egy nagy bolondság elkövetésében megakadályo-
zott. Nincs szerencséd, ezt kell, hogy magad is
belássad.

Agathe nem szólt semmit sem, szótlanul
esett le a székéről. Amint ágyába fektették deli-
riumba esett. A rögtön előhívott orvos agyvelő-
rázkódást konstatait és úgy találta, hogy az
esés súlyos.

S csakugyan az volt, mert a láz egy pil-
lanatra sem hagyta sem hagyta el s 8 napra rá
meghalt.

Szép őszi reggel volt a temetése. Egészen
fehér halottas kocsin vitték ki, koporsója rózsák-
kal és ibolyákkal volt díszítve. Legelő a nagy-
bácsi ment igen komoly tekintettel.

— Nem látta halálát — szólt barátjához,
aki neki karját nyujlja, — mert nem nyerte
többé vissza öntudatát. Ez szerencse volt rá-
nézve. — Igen, ilyen az élet, az egyik meghal,
a másik megmarad — s a nap csak zavartala-
nút folytatja útját tovább.

— Mily szép idő, mily fenséges idő, áldá-
sos a szőlőre nagyon... A szegény gyermek
dicsekedhetik, hogy ily gyönyörű napon vitték
sirba... Igen, szerencsés volt a halálig...
Ford. Hispanusz.

bizonyára igen sokan lesznek, akik velünk együtt
észrevették már régebben, hogy az apró szeren-
csejátékosok mennyire elszaporodnak az utczá-
kon s ugyebár, hogy érdekesek ezek a mi okos
temperamentumos fucskáink a kártyával és a
pénzzel a kezökben.

Azok a krajczárok és négy krajczárok,
amik a gyerek kezébe kerülnek különféle utakon
többnyire a jó mamától zsebpénz gyanánt
vagy irkára, tollra s amikről szigorú be-
számolót nem szoktak kivánni a család sze-
mefényétől, egykép lélekművelő és testedző
gyermek játékok tárgyait is képezik az ut-
czakon.

A kártyával még elhuzódnak az utca sze-
me elől, amennyire lehet, tudják már ők azt,
hogy a kártya a „csöndes“ helyet hívánja, ha-
nem a gyerek-szerencsejáték többi kellemes, a
gyermek-idegekre jótékonyul ható sokféle fajta
már a teljes nyilvánosság mellett üzetik
az utczasarkokon, nagyobb épületek tűzfalai
mögött, kertek alján, ablakok alatt. Kapósak a
kitűnő minőségű kőből épült házak, ezek-
nek a falán pompásan pattan vissza a
krajczár.

Ez az ugynevezett „falhozverőcske“, amit
krajczárokkal játszanak 2 krtól 10 krig egy-egy
ütést. A krajczár a játszópénz mert ez leg-
könnyebb és ha véletlenül nagyobb ugrással is-
meretlen helyre gurul is, nem nagy veszteség
éri a tulajdonost. Összeállnak 3-4-5-en, „Kép
e vagy irás“-sal sorsolnak: ki kezd milyen sor-
rendben. Aztán megindul — a játék. Az első
falhoz veri a krajczárt, mely kipattan a járdára.
vagy azon is tul. Aztán a második utazik rá.
Megkopogtatja a falat, hogy alkalmas visszapat-
tató köre találjon és ekkor ugyszerűen üti a
falhoz a maga pénzét, hogy az visszapattanva
lehetőleg partner krajczárja mellett essék le —
legalább egy arasznyira. Ha olyan közel esik a
krajczárja a partneréhez, hogy kicsi ujjainak a
börzakadásig való kinyújtásával elérheti
mind a két krajczárt az arasztjával, akkor
nyert. A meghatározott összeget a mibe a játék
megy: 1-2-3-4 krt. Ha nem nyer, üt a
harmadik, ha ez most nyer, újra üt a másik, a
még meg nem nyert partner krajczárjára és így
tovább. Így megy a „legurítócska“ azzal a kü-
lönbséggel, hogy ennél a játéknál a pénz rézűt
lejtősen fektetett deszkaszalakra gurítják le sor-
jában, egymás pénzére pályázva. Aztán divatos
a „felütőcske“, „lukbavetőcske“, az előbbinél 4
krajczárossal verik a földön a krajczárokat
sorjában és aki ahány krajczárt az ütessel a
tulsó felére tud fordítani, az az illető; az utó-
binál az a nyertes, aki a krajczárját lukba tudja
vetni. De a leghazárdabb játék a „leverőcske“
ez a gyerek-makao. Az apró szerencsejátékosok
az 1 és 4 krajczárosokat az egymás ujjahegyér-
ről legütögetik hasonló pénzdarábokkal, —
előre megállapodván abban, hogy az egyiké a
„kép“, a másiké az „írás“ felére eső pénz-
darab.

Az apró szerencsejátékosok, akik nap-nap
után megjelennek és szaporodnak az utczákon
ezeket a lélekidomító és kedélynemesítő játéko-
kat űzik és máskor egymást kizsebelve térnek
haza izgalommal, mindeniknek, [a nyertesnek is,
a vesztesnek is meg van a maga folytatólagos
lelki foglalkozása.

Annak az, hogy újra nyerjen, ennek, hogy
mit hazudjon a mamának: hol volt, hol a pénze
és hogy visszanyerje másnap a pénzét. Közben
egyre fejlődnek, nőnek, felnőnek és ugyan mire
viszik? Sohse féltük őket, be fognak válni, úgy
hogy jobban se kell — kaszinói tagoknak minde-
nütt, jthon és széles e hazában.

És ezekután komolyan felhívjuk a szülők
figyelmét erre a gyermeklélekidomító járványra.
Debreczen utczáin grasszal olyan nagy mérvben,
hogy védekezni kell ellene, mint akár a differ-
tisz ellen.

A jó mama erősítse meg a szívet és ne
adjon az ő kis szerencsejátékosának zseb-
pénzt. Az iskolai szerekre adott krajczárok-
ról és hatosokról szigorú beszámolót követel-
jenek, valamint az — utczán töltött időről.
Az apa az örökösétől, a mesterember az
inasától.

Azután a főkapitány ur taníttassa ki a kö-
zeget, hogy ha már a nagyoknak hallgatagon
kibicizelnek a „csöndes“-nél, legalább apró sze-
rencsejátékosokat ugrasszák szét az utczákon sz-
goruan. Jegyezzék fel a kis hazard-játékosok ne-

veit, ki kell őket szolgáltatni a szülőknek, mes-
tereknek. De aztán a jó mama ne mondja erre
az ő szemefényének:

— Oh, oh, milyen élelmes.

Hanem helyeselve hagyja helyben, ha az
apa előveszi azt a végig lukas erkölcsjavító esz-
közt és kiporolja az ő szemefényének a nad-
rágjából a játékszenvedélyt.

Különlélek.

* Egy kedélyes házaspár. Szegszárdon Ker-
ber Kati Tolnamegyében maradandó nevet szer-
zett magának, mert mint ügyes betörő és tolvaj
még a férfiak között is ritkította párját, annál
is inkább, minthogy ő maga is rendesen férfi-
ruhában végezte manipulációit s a legügyesebb
betörőtársát is lefőzte ötleteivel. Megismerkedett
a szegzárdi börtönökkel, sőt Mária-Nosztrába is
tett már kirándulást. Nemrég férjhez ment Frei
Lőrinczhez, kivel a szomszéd Baranyamegyébe
tette át működési terét, de ott rajta vesztett s
mert tetlen érték, átadták a pécsi kir. ügyész-
ségnek, a hol mindent kivallott. De mert az utóbbi
időben azt is észrevette, hogy férje az ő betö-
réseiben nem szeret már résztvenni, sőt az okát
is megtalálta abban, hogy az ő távollétében
egyik szomszédasszonynak teszi a szépet, a kihall-
gatás alkalmával azt is elmondta, hogy férjének
első felesége nem volt öngyilkos, hanem Frei
gyilkolta meg s akasztotta fel. Az egész betörő-
banda el van fogva.

* Magyar nagybirtokos öngyilkossága Bécs-
ben. Bécsből jelentik, hogy Blümlein Frigyes
nagykanizsai, 84 éves nagybirtokos, ki gyógyulni
ment Bécsbe, ma gyógyíthatatlan baja miatt
nyakát keresztülvágta és meghalt.

* Garázda szociálisták. Felháborító bruta-
litásról ad hírt egy lillei távirat. Tizezer zarándok
ment Sonnis érsek vezetésére alatt áhíthatos indu-
lattal Armentieres-be, utközben több ezer főre
menő szociálista sokaság megröhanta a bucsu-
járókat, szétkergették, kövel dobálták őket. Az
érsek is megsebesült, a fejét érte egy kő, azon-
kívül száz zarándok sérült meg. A szentképeket
a vízbe dobták a támadók. Hogy miért bántották
a jámbor bucsusokat, arról nem szól a telegram.
A rendőrség 80 szociálistát elfogott.

* Új tengeri szerencsétlenség. A berlini
reggeli újságokban azt jelentik Pétervárról, hogy
az Alfonzó német gőzös Romanov közelében ka-
zanrobbanás következtében a Volgán elégett. A
katasztrófa huszonöt utasnak életébe került. Az
utasok között Petruszky tábornok is szeren-
csétlenül járt.

* A villám elevenhalottja. Különös és meg-
lepető esetről adnak hírt Nitra-Zsámbokrétről.
Az e napokban dühöngött égi háboru alkalmá-
val, Láng István nyitra-zsámbokréti birtokos
egyik alkalmazottját, ki a kútból — egyik társá-
nak kérésére — vizet merített, abban a másod-
perczen, mikor a társának a vedret átnyújtotta,
a villám a földre sujtotta. — Az élettelenül és
dermedten fekvő ember rokonait ez esetről
nyomban táviratilag értesítették. Mjdnőn másnap
temetésére megjelentek és a terítőről a kopor-
sóba akarták fektetni a vélt halottat, az a roko-
nok és a körülötte levők nagy meglepetésére és
ámulására lelépett az ágyról és csodálkozással,
— mintegy gondolkodva állapota felől, — te-
kintett a körülötte levőkre. — Mint ő maga
mondja — nem volt semmi baja, csupán a tul-
világ szomszédságában igen jóízűt talált huza-
mosabb ideig aludni.

* Huszár-csiny. Szabadka városának szép
asszonyai közt különös divat kezdett lábra kapni
rövid idő előtt. Esténként, a színházi előadás
alatt, úgy tettek a szabadkai hölgyek, hogy plus-
ból, bársonyból, selyemből való tarsolyokat lo-
gattak ki a páholyokból. Azokban a tarsolyokban
tartogatták a távcsöveket (magyarul gukker), a
bonbonokat, a csipkés, finom battiszt-kendőket.
Heteken át így ment a dolog s az új divat egyre
jobban terjedt. Nem akadt uri asszony, aki olyan
tarsoly nélkül ment volna a színházba. Hanem
im, egyszerre csak vége lett ennek a divatnak is.
Az ok ez: vagy egy hét előtt tizenegy páholyt
lefoglaltak a huszártisztek. Minden huszártiszt a
karjára öltött egy-egy közönséges — abrakos
tarisznyát és azt lógatta ki a páholyból. Óriási
derűtséget keltett a dolog. És a derűtség még
inkább nőtt, mikor a publikum észrevette, hogy
tiszték is távcsöveket, csukorkákat tartogatnak

a tarisznyákban. Azóta egyetlenegy plüstarsony se látható a színházban. De egyebűt se.

* **Rövid hírek. A konfiskált bécsi lapok.**

Bécsben tegnap több újság esti lapját a rendőrség elkobozta, mert egy munkásgyűlésről irt tudósításukban megírták a munkásoknak azt az elhatározását, hogy július 9-két a rendőri és katonai tilalom ellenére is megtartják. — **Bismarck-család öröme.** Bismarck Herbert gr.-né szül. Hoyos grófnő, ki tavaly Bécsben kelt egybe a gróffal, áldott állapotban van. — **Meggyilkolt misszionáriusok.** Wickholm és Johanson svéd lelkészeket Sungpuban, 100 mérföldnyire északkeletre Hangkutól, az ott támadt zavargás alkalmával meggyilkolták. — **Kolera.** A klazomeni vesztegő helyen egy Marseille-ből jött angol hajón három halálos kimenetelű kolera- eset történt. — Podoliában a kolera terjedőben van. — **Birtokcsere.** Csiky Dénes gyergyó-szentmiklósi ügyvédnek aradmegyei seprősi birtokát Sándor testvérek százharmincezer forintért megvették. — **Próbászónoklat.** Miskolc város zsidó hitközsége magyar hitszónoki állásra hirdetett pályázatot. **K e l e m e n** Adolf dr. nagy- atádi főrabbi múlt szombaton tartotta meg a próba szónoklatot. — **Lelkészválasztások.** A m u n k á c s i ref. egyház lelkésze Sülő Kálmán beregsomi lelkész. — A kunágotai egyházé pedig ifj. Szabó János lett. — **Ötvenéves orvosi jubileum.** Homonnán Ungvár Sámuel dr. 40 éves orvosi működésének érfordulóját a napokban nagyobb ünnepséggel ülték meg. — **A kultuszminiszter nyaral.** Csáky Albin jelenleg Szepeshelyen időzik mint Szmezsányi székesi püspök vendége. — **Vidéki színészet.** A kolozsvári színtársulat a múlt héten 2 estén Szász-Régenben vendégszerepelt s e héten fejezi be marosvásárhelyi működését. — **A Zubovics elleni merénylethez.** A kapitány véleménye szerint a merénylet valószínűleg fölfogadott bérencze volt amaz elzüllött tönkrement gazdáknak, a kik a marsáikkal most már nem bitorolhatják a Migazzy-birtok dus rétjeit.

A lovag.

A nagy kerek asztalnál, a törzsvendégek fenntartott helyén csöndesen fogyasztottuk reggelinket s mohó szemekkel böngészünk a fővárosi újságok legfrissebb híreit.

A kávéházban csend volt, rémséges csend. Így reggelente kevesen járnak ide, azok is különböző időkben. A billiard-golyók pihennek, a kártyasztalok üresen állnak és a ventilációk nem kénytelenek nyelni a füstös levegőt; csak két kiszolgáló pinczér köszönése szakítja meg olykor-olykor a némaságot.

E pillanatban új vendég érkezett. Hirlapomból feltekintettem s a belépő fiatal emberre néztem.

Idegen volt, meglátszott minden mozdulatán. De mutatni akarta, hogy ő is járatos eféle fényes kávéházakban és nagy eleganciával, neveltséges otthonérzéssel állott meg a billiard asztal mellett.

A szemait hunyorgatta és úgy tekintgetett szélylyel; szájában óriási sárga rózsát rágcsált és a füleit egy lovagló veszővel babrálta. Bal lábára nehezítve testének súlyát, olyan pozet vett fel, hogy e hősi alak láttára önkénytelenül mosolyognom kellett.

Miczi, a kasszirleány trónusán ült s miközben rózsás ujjával czukordarabkákat rakott az előtte fekvő tálczára — szintén szemünyre vette a lovagot.

Pinczér ment a lovag elé és felajánlotta neki szolgálatkészségét.

A lovag nyafogó, affektált hangon kérdezte:

— Mi van maguknál? Há? . . .
— Tej, kávé, habbal, pillével vagy szürve minden nélkül. Kapucziner, fekete, thea, hig tojás, cognac, állás . . . kérem aásson! — válaszolt Eduáro gonosz arcot csapva.

Csend következett, míg végre lovagunk pálcáját csizmaszárába dugta és rácsoló hangon szólt:

— Hozzon egy csésze világot . . . habbal, nem pillével! . . . Azaz hogy, talán egy forró theat . . . Nem, nem . . . egy fekete! . . . Várjon csak! Mégis 2 hig tojást . . . igen, igen 2 hig tojást! . . .

Mig beszélt, a szájában levő rózsá ajkának

minden mozdulatát követte. Azzal megindult kiálhatatlan szemhunyorítások közt a Miczi felé. Kihuzta magát, orrára csipetöt tett és ellenállhatlan hódító kifejezéssel léptetett előre.

Miczi előtt összecsapta sarkantyus bokáit katonásan tisztelgett és beszélgetésbe kezdett.

Hogy mit tárgyalt, nem hallottam, mert e pillanatban asztaltársaim felé fordultam, hogy figyelmeztessen őket — e bámulatra méltó lovagra . . .

Eppen kellő időben, mert alig fordítottuk fejünket a Miczi trónusa felé, mindnyájan kitörő kacajra fakadtunk a látványosság felett, mely szemünk elé tárult.

Kettős zuhanás, tányér csörrenés, nyögés, szitkolozás és a Miczi gyöngyöző kacagása hangzott fel egyszerre.

A trón előtt, hosszában Eduárd volt elnyulva, előtte egy összetört tányér, kiborult sórtartó, két explodált lágy tojás. Az Eduárd lábain keresztül, hanyatt vágódva kalimpázott a lovag; sárga rózsája, kalapja és csipetöje repülve gurultak szélylyel az esemény színhelyén.

A ki legelőbb felugrott kényelmetlen helyzetéből: az Eduárd volt s a ki legjobban bosszankodott: az lovagunk. Nekihevült arczzal tápáskodott fel és mindenáron végig akarta Eduárdot ostorozni, aki azonban elég ügyesen kámforrá vált. Mig végre belátva, hogy helyzete nagyon is neveltséges, felkapta kalapját s szitkozódások közt egy villámgyors kiohanást rendezett a kávéházból.

Miczi a kacagástól trónusán hátra dőlt s alig tudta elzokogni e pompás jelenet eozményeit. Fuldokló hangon mondta:

— A lovag éppen megkínált a rózsával . . . Eduárd a háta megett sietett . . . a hig tojással. Beleakadt a sarkantyujába . . . Zupp! egy puffanás! Zupp! másik puffanás! . . . De hisz a többit tudják! . . .
Piczula.

Hogyan keletkezik a rendőri hír?

— Elbeszéli egy kereskedő. —

Bejön hozzám egy elegáns ur, ki volt hajtva a kabátja széle jobbról-balról, mint az uraknak és szépen meg volt borotválva. Csecebecskéket kért. Megvette, kifizette, aztán elment. Délután ismét bejött hozzám az elegáns ur. Ki volt hajtva a kabátja széle, mint az uraknak és olyan előkelően hordozta hangját, mint egy mágnás. Azt mondta:

— Az ön üzlete nagyon megtetszett nekem. A nóm különösen meg van elégedve a csecebecskével. Elismerésül most újra fölkerestem az ön szolid üzletét és megfogom lepni drága nőmet egy napernyővel.

Elébe tettük az egész ragyogó napernyőkészletet, — a 15—20 forintosokból kiválasztott hármat:

— Ezeket kérem elküldeni nőmnek, hogy válaszszon.

— Parancsára.

— De kérem, az árát ne tessék megmondani az asszonynak, tudja, hogy a nők milyen tekarekosak. — Mondjon valami kevesebb összeget!

— Kérem, kérem . . .

— A lakásomat már tudja . . .

— Igen.

— Adjó . . .

— Alázszolgája, azonnal szállítom a napernyőket.

A legfessebb pudli Adoniszom veszi hóna alá a napernyőket és helybe viszi. Elegáns szoba, elegáns szép fiatal urnő. Kiválasztotta a legdrágább csipke napernyőt.

— Hogy ez?

Az én okos segédem minden zavar nélkül felelt:

— Semmiség, 8 frt.

— Nem drága . . .

Segédem mosolyog, hazajön, én írom a számlát, hogy reggelre elküldöm, egyszerre betoppan az előkelő vevőm, előkelő drága neje:

— Visszahoztam ezt a napernyőt, meggondoltam, adjon másikat.

Kérem.

S kiválaszt egy még — drágábbat.

— Hát ennek mi az ára?
Csak nem mondom meg, hogy 25 forint. Előkelő vevőm megharagudnék. Azt mondom — 10 forint . . .

A napernyőt kibontja és kirepül . . .

— Adjó.

— Csókolom a kezét.

Reggel küldöm a számlát. Az ajtó be van zárva. Zörget az én okos segédem. Előcsoszog egy vén asszony: Kit keres.

— A nagyságos urékat . . .

Azt mondja:

— Az a pinczér és kasszirrajla, akik 24 óráig voltak kovartélyba, már helybe utaztak.

Uram, így csapott be engem Romeo és Julia . . .

Az elegáns pár után sürgőnyt küldtek Győrbe, ahová állítólag elutaztak.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

"DEBRECZENI HIRLAP"
"pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilapra.

A Debreczeni Hirlap előfizetési ára:

Egész évre 10 frt.

Fél évre 5 frt.

Negyed évre 2 frt 50 kr.

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban K u t a s i Imre könyvnyomdájában, valamint T e l e g d i K. Lajos kereskedésében, vidéken pedig postahivatalok útján.

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és anaepnapon d. u. 5—9 óráig a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pnteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 3—6-ig nyitva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig, d. a. 2—5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnap és anaepnap d. e. 10—11 óra közt.

Augusztus 7—15. Országos vásár.

Október 2—10. Országos vásár.

— **A főispán jubileuma.** Gróf D é g e n f e l d József főispán tizéves jubileuma iránt mind nagyobb érdeklődés nyilvánul. A társadalom minden osztálya részt kér, részt vár magának abból, hogy a főispánt üdvözölhesse s hogy a tiszteletére rendezendő diszebédén résztvehesen. — Megnyilatkozása ez a ragaszkodásnak, a tiszteletnek, melylyel a főispán iránt viseltetnek. A jubileumi ünnepség napján — határozot óhajára és kívánságára a főispánnak — minden nagyobb szabásu ováció elmarad, a tisztelgés és ünneplés egyszerű lesz, mint a hogy az a főispánnak legjobban tetszeni fog. Vasárnap délelőtt tíz órakor a megye tisztikara tiszteleg R á s ó Gyula alispán vezetése alatt a főispánnál, ha ez megtörtént Debreczen város hattagu küldöttsége megy a főispánért, a kit a város ötös fogatán visznek a városházához. Itt a nagytanácssteremben együtt várja a főispánt a városi tanács, a tisztikar, a törvényhatósági bizottság számos tagja és e diszes csoport nevében S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester tart üdvözlő beszédet a főispánhoz. A tisztelgések után délután 2 órakor diszebéd lesz a Bika szálloda disztermében, melyen a város intelligens közönsége tanulmányos számban vesz részt. A diszebédén a törvényhatóságok főjegyzői üdvözlik majd a főispánt.

— **A Kamermayer-féle felköszöntő.** A kedélyek nem tudnak lenyugodni; ez az odiozus ügy méltó izgatottságban tartja a város lakosságát, mert bár a tegnapi nap folyamán kérde-

Debreceni Hírlap
1893/222

zösködő sürgönyökre érkezett ugyan Kamermayer Károly polgármestertől távirati válasz Simonffy Imre kir. tan. polgármesterhez, de mert a válasz-sürgöny hangja nem olyan határozott, a minőt ily fontos ügyben várni lehetett. — Debreczen város hatósága nem nyuhatott meg Kamermayer Károly polgármesternek e határozatlan hangon tartott czáfolatában és későn délután az alábbi levelet küldte expressz Budapestre: 774/1893. elr. Nagyságos Kamermayer Károly kir. tanácsos, Budapest fő és székváros polgármesterének Budapestben. A „Budapesti Hírlap“-nak 1893. július 4-én megjelent 182. számában a „Magyar Olaszok Budapestén“ című cikkben az állítatik, mintha Nagyságos a fumeiek tiszteletére a Margit-szigeten rendezett lakomán felköszöntőjében azon reménységnek adott volna kifejezést, hogy Budapest a fumeiek „jól érezhetik magukat, mert most nem a Hortobágyon, vagy Debreczenben, hanem a műveltség tanyáján vannak.“ Minthogy ezen, Debreczen városára nézve sértő közlemény megjelenése óta több, mint 24 óra elmúlt a nélkül, hogy arról hozzám czáfolat érkezett volna: a közlemény tartalma miatt pedig a város polgársága méltó felháborodást tanúsít; felkérem Nagyságodat, méltóztatassék alkalmas módon nyilatkozni, mennyiben felel meg a jelzett hírlapi közlemény a valóságnak. — Debreczen, 1893. július 5-dikén Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester. Váczy János törvényhatósági bizottsági tagnak arra a sürgönyére, melyet lapunk tegnapi számában közöltünk, még tegnap este érkezett meg Kamermayer Károly polgármester távirati válasza, melyben ez ugyanazt jelenti ki, a mit kijelentett másik sürgönyében, hogy t. i. a Budapesti Hírlap közleménye tévedésen alapul. A mint értesülünk, a kaszinóban ennek az alapján mozgalom indult meg, hogy a Budapesti Hírlapot a kaszinóból kiltják és hogy intézkedés fog történni abban az irányban, hogy a nevezett lapot előfizetői visszaküldjék, — abban az esetben, ha közleménye csakugyan valótannak bizonyulna be. A mi nézetünk szerint nagyon korai dolog pálcát törni e fővárosi lap fölött, mert ha eltekintünk is attól, hogy mindaz a czáfolat, melyet Kamermayer polgármester nem a saját jóindulatából, hanem egyenes felszólításra küldött eddig hozzánk, olyan semmitmondó, olyan határozatlan, hogy azt határozott dementinek el nem fogadhatjuk, — meg kell említenünk, hogy egy debreczeni tekintélyes úriember kinyilatkozta előttünk, miszerint ő, ki jelen volt a Margitszigeten tartott emlékeztető lakomán, — hallotta, hogy Kamermayer polgármester a sértő kifejezéseket használta. — Ezek után kénytelenek vagyunk függőben tartani véleményünket e kinos ügy fölött.

— **Halálozás.** Cseresznyés Sándor a pécsi kir. ítélőtábla tanácselnöke, mint egy tegnapi este érkezett távirat jelenti, meghalt. — Övéi és Pécs város gyászában Debreczen is osztozik, mert több itteni előkelő családdal állott rokoni összeköttetésben s évekig a debreczeni kir. törvényszék közkedveltségű bírása volt. — 1885-ben vált meg tőlünk, kinevezetvé a nagy-kanizsai kir. törvényszék elnökévé. A kir. táblák szétosztásakor (1890) nyerte el a kitüntető tanácselnöki állást. Halálát a számos rokonok s barátok neje szül. Kenyeres Teréz és 7 gyermeke gyászolja. A meghaldogult 56 évét élt s régi idő óta nagyszemvedésekkel járó szívbajban szenvedett, mely hirtelen halálát okozta. A tevékeny férfi elhunyt közvesztését jelent. Áldás emlékére.

— **Egyiptomi szembetegség Debreczenben.** A debreczeni jótékony nőegylet sürgős átiratban értesítette Dr. Sárváry Gyulát, Debreczen városi tisztifőorvosát, hogy az egylet által fenntartott árvaházban tizenegy növendék közül — tizenhárom, tehát egy kivételével valamennyi növendék trachomába esett. Ezen átirat folytán Dr. Sárváry Gyula, Dr. Somogyi Zoltánnal, a közkórház szemészeti osztályának vezetőjével azonnal megvizsgálták a növendékeket és azokat tényleg egyiptomi szembetegségben találták. A baj keletkezésére nézve az intézetben

azt az értesítést nyerték az orvosok, hogy a ragálytezelőtt négy évvel Soltesz Róza árvaintézeti növendék hozta be, kit ugyan az intézet orvosai Dr. Varga Géza és Dr. Legányi Gyula szorgalmasan kezeltek, azonban az érintkezés folytán lassanként egynek kivételével a többi növendékre is áterjedt. Minthogy pedig az árvaházban a f. évi szeptember hó 1-én megnyitandó elemi és nőipariszkola csak az on esetben kezdhetik meg működésüket, ha a növendékek onnan eltávolítottatnak, különben is, pedig a ragály tovább terjedésének megállítására meg nem engedhető, hogy ezen növendékek egyes házaknál helyeztessenek el. Dr. Sárváry Gyula a város tisztifőorvosa sürgős jelentést terjesztet a városi tanács elé, amelyben indítványozza, — hogy a növendékek — tekintettel arra, hogy a nőegylet az elemi és műipariszkolának az árva házban leendő felállítását és szeptemberben megnyitását nem akarja elhalasztani — a közkórházban helyeztessenek el. A trachomában szenvedő árvaintézeti növendékek a közkórházban a mai nap folyamán leendő elhelyezése sürgősen elrendeltetett; a ragály keletkezésének, tovaterjedésének és az e tekintetben netán fennforgó mulasztás okának kiderítése céljából Tóby István, Márk Endre közigazgatási bizottsági tagok és Sárváry Gyula a városi tisztifőorvosa küldettek ki.

— **Debreczen épül.** Városunkban legújabbán a sok magán épület mellett, nagy számban emelkednek középületek is. Igy különösen az iskolákra fektetnek nagyobb súlyt. A varga utczai katolikus elemi iskola már közel áll a befejezéshez. Különösen az utóbbi időkben dolgoznak rajta serényen, mert augusztus elsejére késznek kell lennie. Ugyancsak akkorra, lesz készen a hatvan-utcza állami főreáliskola épülete. A következő iskolai év már ott fogja kezdetét venni. A kossuth-utcza elemi népiskola szintén nagy sietséggel épül. — A csapó-utcza végén levő sintértelep épületei legújabbán fedél alá vonattak. — Ezen számos építkezések legjobban jelzik Debreczennek fontos haladását.

— **Országos tanítói árvaház Debreczenben.** Mint annak idején megemlékeztünk róla, június hó 14. és 15. napjain, a miniszteri kiküldöttek és a városi hatóság megbízottjai közt végleges megállapodás jött létre, az országos tanítói árvaháznak városunkban leendő felállítására ügyben. Hivatalos helyről nyert információink alapján közölhetjük, hogy most már minisztérium és város között csak a formális szerződésnek megkötése van hátra, hogy annak egy a város közönsége, mint a minisztérium által leendő jóváhagyása után az építkezés megkezdődjék. Iletékes körök véleménye szerint, az országos tanítói árvaház a jövő év őszén lesz megnyitható.

— **Az olasz konzulátus és Debreczen.** A városi tanácshoz érdekes megkeresés érkezett — az olasz konzulától. A konzul ugyanis Debreczen virágpiacza felől kérdézködi; felvilágosítást kér a felől, hogy milyen virágok vannak s milyenek nemesek Debreczenben, mert gondoskodna róla, hogy az örök tavasz öléből, szűp Itália földjéről szebbnél-szebb virágok is kerüljenek Debreczenbe, hogy azok itt is meghonosíthatók legyenek. Majd csak sor kerül a virágstatisztika összeállítására s azután arra, hogy Olaszország drága szép virágai a debreczeni piacon is keresletnek örvendjenek.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Debreczen szab. kir. város közigazgatási bizottsága tegnapi délután a városháza nagytanácstermében gróf Dége enfeld József főispán elnökele alatt rendes havi ülést tartott. A közigazgatási bizottságon felolvasott polgármesteri jelentésből közöljük a következő adatokat: I. Rendészet. A rendőrség letartóztatott az elmúlt június hónapban 115 egyént. Ezek közül 17 a kir. bíróság kezébe került s a többi 98 at a rendőrség bűntette meg. Arról is megemlékezik a polgármesteri jelentés, hogy városunkban összesen 2325 katonára van, ezek közül 1056 honvéd, 1269 pedig közös hadseregbeli. Nem érdektelen, hogy állami adóban ebben az évben legkevesebb a

mult hóban folyt be, amennyiben akkor késedelmi kamatokkal együtt 13.659 frt 60¹/₂ krt vettek be. Végül megemlékezik a polgármesteri jelentés a községi bíróság ügyforgalmáról is és konstatalja, 394 ügydarab közül, 386-ot intéztek el. Szép eredmény, mert hátralék csak 8 drb. maradt.

— **Kitüntetés.** Jól megérdemelt kitüntetésben részesítette ő felsége Bodnár János, nádudvari ev. ref. tanítót. A mint a hivatalos lap tegnapi számában közli, hogy a király ő felsége Bodnár János nádudvari ev. ref. tanítónak, a népnevelés terén hosszú évek során keresztül folytatott szorgalmas és eredménydus működésének elismerésül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Vizgázott dajkák.** A debreczeni dajkáképző tanfolyam és az ezzel kapcsolatos bonne szeminarium első képzítő vizsgálata dícséretes eredményt mutat fel. A tanfolyamot tiz növendék közül kettő k i t ü n ö, öt j e l e s, kettő jó és egy e l é g s é g e s osztályzattal végezte s így tehát meg nem bukott egy sem. — Sokkal fényesebb az eredmény a bonne szeminariumban, a hol öt növendék közül négy kitűnő és egy jeles lett. Az előbbi szép eredményre tekintettel E ö t v ö s K. Lajos kir. tanfelügyelő jelentést terjeszt a városi tanács elé, — melyben a következőkre hívja fel a tanács figyelmét: Városi ovodánk tulzsfuftsága szükségessé teszi, az intézkedést, hogy képesítetlen cseledetség helyett e képzett, vizgázott dajkák neveztesse ki, illetve választassanak meg. A községünkben pedig menedék házak lévén szervezendők, azoknak vezetése a saját képző tanfolyamuk növendékeire bízassék.

— **Új népfelkelők.** Az 1875-ben született s a jövő 1894-ik évben népfelkelési kötelezettségbe lépő magyar illetőségű fiugyermekek anyakönyvi kivonatának beszerzése iránt a katonai ügyosztály jelentést tett a tanácsnak. A tanács az összes hitfelekezetek egyházait, az iránt kereste meg, hogy az anyakönyvi kivonatokat küldjék be.

— **A nőegylet iskolája.** A debreczeni jótékony nőegylet iskolájának első tanévét záró vizsgálata mint a tanfelügyelő jelentésében konstatalja — kiváló jó sikerről tanuszkodott; a növendékek az I—V-ik osztályban minden tárgyban nagy előmenetelt mutattak be. Kézi munka kiállításuk pedig nemcsak az elemi és díszmunka fokozatok tisztaságával, de az általánosan által is dícséretet érdemelt ki, amely leltár szerint az árvák fehérműi felső ruhái szintén majdnem kivétel nélkül az árvák közügyességéből állítottak elő.

— **A kórházi élelmezés.** A városi új kórházának élelmezését egy szótóbbssággal Silbermann Joachimné kapta meg Erdélyi Adolf élelmezési vállalkozóval szemben. Mivel azonban ezt a határozatot Erdélyi Adolf annyival inkább is s é r e l m e s n e k t a l á l j a, mert az olcsóbb és feltételeiben kedvezőbb ajánlattevő ő volt, felebbezésel a határozat ellen a minisztériumhoz, felebbezéssel, mert már volt rá precedens, hogy ilyen határozatot a miniszter megsemmisített Erdélyi Adolf felebbezésében alkalomszerűen mutatja ki, hogy naponként 4 frttal s évenként közel 1600 fr tal olcsóbb ajánlatot terjesztett be, mint az élelmezést megkapott Silbermann.

— **Tűzoltók tanfolyama.** A belügyminiszter körrendeletben értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó egylet, most már negyed ízben, országos tűzoltói szaktanfolyamot nyitott. A tanfolyam július 19-én kezdődik és augusztus 12-éig tart. A képzítő vizsgák augusztus 10. és 11-ik napjain lesznek. A községek és városok tűzoltó egyleteit érdeklí ez a tanfolyam, melyen egyes egyleti tagok olyan kiképzést nyerhetnek, hogy társaikat otthon szintén kiépezhetik a tűzoltói köteleességek ügyes és pontos teljesítésére.

— **Ecet eszenczia savtartalma.** A belügyminiszter vigyáz a mi egészségügyünkre. Erre mutat az a jobbadán csak kereskedőket érdeklő leirata, melyben Debreczen városának és Hajdumegyének meghagyja, hogy a gyárosok által forgalomba hozott töményített ecet eszenczia eladása alkalmával a község annak savtartalmáról okvetlen értesítendő és arról is, hogy

bány % vizzel kell azt vegyíteni, hogy az eczet eszencia savtartalma káros hatással ne legyen.

— **Az iparhatóság köréből.** A rendőrfőkapitányság, mint elsőfokú iparhatóság által az elmúlt június hónapban ismét 29 egyén láttatott el igazolvánnyal. Munkakönyvet 119 darabot adtak ki, míg ideiglenes igazolványt kettőt. Iparellenes kihágás s ezek szerint büntetés nem fordult elő.

— **Az első iskolai értesítő.** A tanév bezártával egymásután fogják kiadni az iskolai hatóságok az értesítőket, melyeket mi a beérkezés sorrendjében fogunk úgy a szülők, mint a tanítvány iránt érdeklődőkkel ismertetni. Elsőnek érkezett be hozzánk a debreczeni izr. hitközség 4 osztályu fiu- és 6 osztályu leányiskolájának értesítője, melyre lapunk holnapi számában visszatérünk.

— **Uj szakiskola Debreczenben.** Egy új szakiskolának kezdeményezése képezi kiemelkedőbb pontját és mozzanatát a múlt hó nevelésügyi fejleményeinek. A nőegylet határozta a nőipariskola felállítását és ebből a célból újja is alakította az ezen intézet vezetésére hivatott szakbizottságot. Az újja alakított szakbizottság sürgős lépéseket tesz a minden oldalról szíves örömmel várt nőipariskola létesítése ügyében.

— **Huszárbravúr** czimmet jelent meg a napokban, hogy mily erőltető lovaglást tett Fűgh Dénes huszárszázados egy tisztársával. Most arról értesülünk utólagosan, hogy az a lovaglás csak első fele volt a bravúrnak. — A tiszték ugyanis ép akkor érkeztek Debreczenbe, mikor a fumeiek itt voltak s itt két napot mulatva, az alatt mindössze csak az első napon pihentek hat órát, azután újra indultak Nagyvárad felé. Reggel fél négy órakor indultak s este kilenc órakor B. Gyulán voltak. A 160 kilométeres utat a legnagyobb könnyűséggel s teljes épségben tették meg.

— **Iparossegédek debreczeni rajztanfolyama.** A közoktatási miniszter felhatalmazta Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelőt hogy tegye meg a szükséges lépéseket a Debreczenben felállítandó iparos segédek állandó szakrajztanfolyama létesítése ügyében. Az iparos segédek állandó szakrajztanfolyama már szeptember hóra felállítatik s államsegély mellett fog fentartatni.

— **A gyermek vádja.** Hajdu-Szoboszlói levelezőnk írja: Székely Lajos napszámot tegnap halva találták az utcán. Szilágyi Gábor tiszteendő gyermek azt beszélte el a városban, hogy szemtanúja volt mikor Ókrós János napszám az ittas Székelyt kapójával kétszer torkon ütötte, mert ez a korcsmából jövet duhajságában megverte az Ókrós öccsét. Székelyen azonban a kapautések nyoma nem látszanak meg s így a rencórság nem tudja, hogy hitelt adhat-e a gyermek állításának. A holttestet különben kiszállították a vénkerti temető halottas házába, ahol fel fogják boncolni. A vizsgálatot Ókrós János ellen megindították.

— **Semmihaszna emberek.** Nehogy a rendőrségnél a Mihász nákat összetéveszsek az olyan mihasznákkal, a kiknek hasznát éppen nem lehet venni, ez utóbbikat, már tudniillik a foglalkozás nélkül csatangolókat semmihasznáknak nevezték el. Nahát az ilyen semmihaszna emberekkel ugyan sok baja van a Mihász náknak. Az elmúlt hónapban nem kevesebb, mint 78 semmihaszna, de több gyanus csatangolós csavargót fogott el s tolonczoltatott illetőségi helyére a rendőrség.

— **Panasz kis Teczához.** Hosszu ősz szakács toloncz-embert kísérték Debreczenbe. Forgács Imre a neve, aki, ahogy a kapitány elé állítják, panaszbán tör ki.

— Minek kergettek haza?

— Hát azt ott tudják.

— De nem addig van az, mert én panasza megyek a kis Teczához. Az majd segít a dolgon.

— Ki az a kis Tecza?

— Hát nem látják? — kiáltott föl az öreg ember. — Hisz itt áll előttem.

— S maga elébe mutatott. Ott pedig nem volt semmi, csak az üres padló. S ekkor tünt ki, hogy a szegény öreg elméje zavaros. A mint vezették kifelé, folyton az oldala mellett levő levegőhöz beszélt:

— Kis Tecza tegyél igazságot...

— **Eljegyzés.** Geiger Simon debreczeni fiatal terménykereskedő eljegyezte Brüll Gizella

kisasszonyt, Brüll Mór tekintélyes kisujfalui földbirtokos leányát.

— **Országos vásár.** H. Nánáson a nyári országos vásár július hó 12-ikén fog megtartatni. Az élénk vásárra Debreczenből is sokan készülődnek.

— **Nagy takarítás a kollegiumban.** Mikor vége van az iskolai évnak, nagyon is ráfér az iskolákra a nagy takarítás. A kollegiumban is javába folynak a munkálkodások. Levakarják a falakat, újra vakolják és újra meszelik. Azonkívül a lakásokat is tisztogatják s az osztálytermeknek padlóját renoválják. A következő iskolai évre egészen új külsőt fog magára ölteni az öreg kollegium.

— **A városi adópénztár** és az adószámfejtő hivatal tisztogatás végett folyó hó 7-én délután és 8-án egész nap zárva lesz.

Debreczeni heti piac.

— Julius 4. —

Legutóbbi heti vásárunk az előző hetihez képest alig mutat valami különbséget. Termény-áru csaknem olyan mennyiségben hozatott piacra s mind elkelt. A buza ára lejjebb szállott, de jóval emelkedett a tengerié. Szintén emelkedett az ára a disznózsirnak és cukornak is; de még most sem állapodtak meg. Kilitás van rá, hogy még feljebb is fognak szállani. A tulságosan magas napszámok megmaradtak. — A sertésvásár általában most is lanyha képet nyújtott. Felhajtás kisebb volt az előző hetinél és az eladás szintén. E mellett azonban az árak változatlanok. — A szalonna és háj arai furcsa arányt mutatnak, — amennyiben az ó szalonna sokkal dragább a hájnál. A szalonna ára emelkedett a hájé esett. A husarak mindig szűkebb tére szorulnak. Most már csak a következő árak szerepelnek: 48—54—56 kr. Tüzifa ára, beszállítás és felvágás változatlan.

Tudósítónk feljegyzései a vásár lefolyásáról a következők: **Piacra hozatott,** buza 9780 kgr., Kétszeres 5200 kgr. Rozs 4300 kgr. Árpa 4500 kgr. Zab 4200 kgr. Tengeri 4200 kgr. Elkelt mind. **Árak** a következők voltak: I. rendű buza (sulya 82) 8.00 II. r. (sulya 80) 7.90, III. r. (sulya 79) 7.80. Kétszeres I. r. (s. 74) 6.80; II. (s. 72) 6.70; III. r. (s. 70) 6.50. — Rozs I. r. (s. 72) 5.50, II. (s. 70) 5.40. III. r. (s. 68.) 5.30 — Árpa I. r. (s. 61.) 6.00, II. rendű (s. 59) 5.90 III. r. (s. 58) 5.80. — Zab I. r. (s. 44) 7.00, II. r. (s. 42) 6.90, III. r. (s. 40) 6.80. — Tengeri I. r. (s. 73) 6.00, II. r. (s. 71) 5.70, III. r. (s. 70) 5.80. — Köles 5. 50. köleskása 11.50., 1 zsák burgonya 1 frt 50. uj

Piaczi áru cikkek. Száz kiló Bab fehér 7 00, Burgonya 3 50. Só darab. 11 00, darált 11. — Szén kem fából 2.50, puha fából 2.00. — Széna I. r. 2.50, II. r. 1.80. — Szalma I. r. 0.60 I. zsup 6 fr. — Mont liszt 15 60 Zsemle 13 80. Rizs 22 00. Borsó szepességi 20.00. — Lencse 22.00. Buza dara 16 20. Árpadara 18. 00. Köszén 2.80.

Egy kiló: Árpakása 18—40. Aszalt szilva boszniai 32, helf. 28. Aszalt darab 18. Burgonya 5. Belső 44. Bors fekete 90. Borsó szep. 22, 18, Bab 8. — Disznózsir 60. Foghagyma 20 Faggyu nyers 24, tisztított 50. Cukor fehér 54. Gyertya öntött 56. Irós vaj 1.20. Köleskása 12. Kőménymag 32. Kenyér fehér 12, barna 10. Lencse szep. 24. Liszt 17—16—15—14—13—12. Olvasztott vaj 1.20. Paprika finom 1.20, közönséges 40. Só darabos 12, darált 12. Savanyu káp. 12. Rizskása 16—32. Szappan 28. Szalonna 56. Repce olaj 36. Zöldség 18. 1 cs. milly gyertya 42. Vereshagyma 10. Kávó Cuba 1.30. Marhazsír 1.10. Thea 4—16.

Egy liter: Hegyi ó bor 40—70. Hegyi új bor 34—40. Bor eczet 24. Szesz eczet 6. 36 % szesz 67. Egeit bor 50. Szilva pál. 68. Sör pesti 30. Elet pál. 30. Tej 10. Tejfel 40. Petroleum 24. Rum 1.00—1.12. Köleskása 12. Lencse szep. 20. Bab feh. 10 Borsó 18.

Egy hektoliter: Hegyi bor ó 30—60 frt. Hegyi bor új 26—30 frt.

Napszámok: f e r f i, ellátással 0.80 kr., ellátás nélkül 1.30 kr, nő ellátással 40 kr, ellátás nélkül 70 kr, g y e r m e k ellátással 35 kr, ellátás nélkül 55 kr.

Allatfelhajtás. Felhajtott ló 300 drb. Marha 475 drb. Eladatott ló 202 drb, marha 265 drb.

Sertésvásár. Felhajtott 2,100 drb, eladott 1007 drb. A r a k : 6 hónapostól 1 évesig sovány (felhajtott 18 drb) 25 frt, — 1—1½ évesig sovány (felhajtott 25 drb) 34 frt, 1½—2 évesig sovány (felhajtott 25 db.) 35 frt, öreg sovány (felhajtott 35 db.) 45 frt. Kővér 38—52 kr.

Szalonna és háj 100 kg. szalonna ó 52—55 háj 50—51 frt.

Husarak. Marhahus kilója 48—54—56 kr. 1 kg. bornyuhus 60 kr. — 1 kg. sertés hus 44—60 kr.

Tüzifa. 4 köbméter tölgyfa 12 frt, nyárfa 7 frt, fafelvágás 2 frt 40 kr, szállítás 1 frt 20.

Legujabb.

Kamer Mayer beszéde.

— A „Budapesti Hirlap” és Kamer Mayer nyilatkozata. —

A „Bp. H.” mai számában a következőket írja:

Lapunk keddi számában a fumeiek tiszteletére a Margitszigeten rendezett lakomáról hosszabb nyilatkozat jelent meg. Kamer Mayer sietett közleményünket Debreczenbe és hozzánk beküldött levélben helyreigazítani. A polgármester ur nyilatkozatához nincs szavunk, mert beszédének minden bizonynyal az volt az intenciója, a mit ő nyilatkozatában kifejt. Tudósítónk azonban jól hallotta szavait, a melyek — s ebben nem kételkedik, — lehet, hogy nem jól fejezték ki a polgármester ur gondolatait.

A hozzánk beküldött nyilatkozat különben így szól:

Becsés lapjának tegnapi számában a fumeiek tiszteletére a Margitszigeten tartott banket alkalmával általam elmondott pohárköszöntőnek a debreczeni fogadtatásra vonatkozó részét illetőleg nekem oly kifejezések tulajdonítottak, melyeket nem használtam, melyek ugyan tévedésen alapulhatnak, de a valóságnak meg nem felelnek. — Én megemlékezvén azon nagy szerű s lelkes fogadtatásról, melyben fumei testvéreink az Alföld tősgyökeres magyar fővárosában a legnagyobb szívélyesség, előzékenység és ünnepélyesség kifejtése mellett méltán részesültek, kijelentettem, hogy habár ez alkalmával debreczeni polgártársainkkal nem versejhezhetünk, fumei vendégeink a főváros polgárainak irányukban eddig is táplált őszinte ragaszkodásáról, baráti szeretetéről és nagyrabecsüléséről meg lehetnek győződve, miként ezt a fumeieknek 1881. évben a fővárosban történt látogatásuk alkalmával is igazolták. — Debreczeni látogatásuk alatt meggyőződhetek arról, hogy nem csak az ország szíve: a főváros, hanem a rendíthetetlen hazafiságról, kiváló műveltségéről, szellemi s anyagi haladásáról egyaránt ismeretes Debreczen is testvéri szeretettel ragaszkodik Fume polgáraihoz, a legnagyobb lelkesedéssel nyújtja baráti jobbát, őket igazi hazafiaknak tekinti s ez okból őket a legnagyobbki-tüntetésben és páratlan magyar vendégszeretben részesíti. — Kiemeltem azt, — hogy Fume a magyar szent koronának legszebb gyöngyét képezi, mely a magyar törvényhozás és lelkes polgárainak hathatós támogatása mellett a műveltség, az ipar és kereskedelem terén, főleg pedig mint a világkereskedelem egyik gőcspontja nemzetgazdasági tekintetben óriási léptekkel haladt előre, hazafiság tekintetében pedig egyik magyarországi város sem mulja fölül. Mindezek alapján a hazafias Fiuméra és annak érdemű polgármesterére: Ciotta barátomra emeltem poharamat. Hogy ily értelemben szoltam pohárköszöntőmben, hivatkozom a jelenvolt t. vendégekre és a sajtó azon képviselőire, kik közlemben voltak és kik közül némelyik gyorsírói jegyzeteket is tett. Ezek folytán tisztelettel felkérem a t. szerkesztőséget, miszerint ezen helyreigazítást becsés lapjába felvenni sziveskedjék. Kiváló tisztelettel Kamer Mayer Kárály, kir. tanácsos, Budapest székes főváros polgármestere.

Közgazdaság.

— **Hajdu-Böszörmény.** A sok és nagy eső több helyen ledöntötte a vetéseket s különösen

a szépen fejlődő fekszik. ritkás, de az pászónvényes széna betakar. kívánna. A m használásra i kitűnően fejlőd. néhol azonban. Az aratás k meg.

— A s ságügyminiszr nak, hogy a pesti kir ke lenörzése alá az adta meg tal kidolgoz pontilag egy a budapesti szék fogja v

— Ser

kereskedelmi

Hiz o

rendű: Öreg

sulyban) 42

300—400 kl

nehéz párc

44—45

320 kgr. s

nyű (páron

44—44½

Nehéz (pár

42.—43. kr

kgr. sulyba

220 kgrig

III. Románia

lúli sulyba

220—260 k

(kgr.-kint 2

S z e r b i a

felüli sulyb

kint 220—2

Könnyű (pá

45½—46 k

— M

magyon ag

lálkozott?

— Ig

hozzá bére

— N

multában

dád legyer

gyon is kil

monda-e,

sok marad

tok van!

— E

— V

— A

Add ide a

— J

kiálta után

— N

fogok ebé

Anna

midőn Ma

főzött kell

kitűnő étv

— gondol

munkáját

— Maro

sietett a s

ba ablaka

par darab

moiba köt

erzképet

és imakör

melyben a

karoba m

ete is e

mult és f

lőtte. —

a szépen fejlődött tavaszi árpa sok helyt a földön fekszik. Az őszi buza és rozs érik, utóbbi ritkás, de az előbbi meglehetősen jól áll. A kártyás, de az előbbi meglehetősen jól áll. A kártyás növények kielégítően gyarapodnak. A réti széna betakarítása most már szárazabb időjárást kívánna. A mesterséges takarmányfélék második használatára is jó hozamot ígérnek. A dohány kitünően fejlődött. A szőlő néhol meglehetősen, néhol azonban csak gyenge szüretre van kilátás. Az aratás körülbelül egy hét múlva kezdődik meg.

A szövetkezetek ellenőrzése. Az igazságügyminiszteriumban azon eszmével foglalkoznak, hogy a hazai összes szövetkezetek a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ellenőrzése alá helyeztessenek. Az impulzust erre az adta meg, hogy a pénzügyminiszterium által kidolgozott törvényjavaslat szerint a központilag egyesült szövetkezetek cégbejegyzéseit a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék fogja végezni.

Sertés vásár. Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok árjegyzése július hó 5-én.

Hizott sertésárak: I. Magyar első rendű: Óreg nehéz (páronként 400 klgron felüli sulyban) 42-43. krig. Óreg közép (páronként 300-400 klgr. sulyban) 42-43. krig. Fiatal nehéz páronként 320 klgron felüli sulyban 44-45 krig. Fiatal közép (páronként 251-320 klgr. sulyban) 48-49 krig. Fiatal könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 44-44½ krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) 42-43. krig. Közép (páronként 220-280 klgr. sulyban) 43-44 krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 42½-44 krig. III. Romániai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) — krig. Közép (páronként 220-260 kgr. sulyban) — krig. Könnyű (klgr.-kint 220 klgr terjedő sulyban) — krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) 45½-46. krig. Közép (páronként 220-260. klgr. sulyban) 45-45½ krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 45½-46 krig.

REGÉNYCSARNOK.

Szegény Marczel.

— Regény. —
Irtá: **Combe T.**

7.
— Mily sokáig maradtál Marczel! Már nagyon aggódtam miattad! Talán valakivel találkoztál?

— Igen; Prenel Félixszel. Beszögédtem hozzá héresnek.

— No ez nem késett soká! — kiáltá bámultában az asszonyka. Kivánom, hogy jó gazdád legyen, Marczel; de attól félek, hogy nagyon is kihaszna, mert ravasz ember ő! És mondta-e, hogy foglaltatja holmicskátokat? Nem sok marad neked, szegény fiu, mert adósságatok van!

— Elveszi a kecskénket is?
— Valószínűleg.

— Akkor „Isten hozzád“-ot mondok neki. Add ide a kulcsot Anna Mária.

— Jer hozzánk ebédre, ha visszajössz, — kiáltá utána.

— Nem, köszönöm; az Alizer majorban fogok ebédelni.

Anna-Mária jó szívé volt, mégis örült, midőn Marczel visszautasítá a meghívást. Nem főzött kellenél többet s a gyermekeknek meg kitünő étvágyuk volt. — Jobbat eszik ott fenn — gondola — és visszatért, hogy félbehagyott munkáját folytassa.

Marczel bement a régi házba, gyorsan át-sietett a sötét konyhán és kinyitotta a kis szoba ablakait. Kivetta szegényes fehérneműjét s pár darab felső ruháját a szekrényből és csomóba kötötte. Aztán gondosan levett egy rossz arczképet a falról; atyja képe volt. Megcsókolta és imakönyvébe tette. Majd az ágy elé lépett, melyben anyja meghalt, letérdelt előtte s a társaroba mélyezte arcát; úgy érzé, hogy az ő lelete is elszállt az övével. — Fáj szívének a múlt és félt a jövőtől — mindkét érzés uj volt előtte. —

Csendesen járkálgatott a szobában, bucsut vett minden darab butortól.

Nem gondolt a halottra, nem — ő édes jó élő anyját látta ismét és a mint rokkáját, kotkosarát, zsámolyát és az ablakban diszló rozmarin tőt szemlélé, oly mélyen megindult, mint a nagy költő, ki bucsut vevén ősei kastélyától így kiáltá föl:

Talán lelketek van élettelen tárgyak.
Hogy a mienkkel egybeolvadva.
Szeretni késztessek ?!

Marczel csak most érzé, mint szerette a régi házat.

— No még a kecskétől veszek bucsut — mondá.

Egy alacsony ajtón át lehetett a konyhából az istállóba érni, hol a szegény állat panaszosan mekegett, mert még ma senki sem adott ennie.

Gyönyörű szép, fényes feketr szőrű, okos fejű kecske volt. Midőn Marczel belépett, elébe szűkült s kezét nyalogatta.

— Igen, igen, jer a szabadba, — mondá simogatva. — Kiviszlek a mezőre s jó hosszúra engedem köteleidet, hisz'ugyis utoljára! — Az okos állat ugrált örömben; versenyt futott veln egészen a fű végéig, hol a fű buján volt növe. Ott kipányváztá, adott neki egy marék sót nyalni, aztán fejét gyengéden megcsókolta tova sietett.

Kis batyuját vállára vetve, ugyanazon uton ment vissza, melyen egy órával előbb jött. Ez az ösvény egy szép fensikra vezetett, melyet Clos des Alises-nek neveztek.

Ezen fensik és a gazdag birtok az egész környék híresei voltak. Hogy ezen hírességet megérthessük, szükséges itt néhány topografiai ismertetést adnunk.

A szomszéd falu, valamint az Aliser major ott terülnek el, mely ezelőtt a Franche-Comité-hez tartozott, de az 1815-ki szerződés értelmében Sveicz-hoz lettek csatolva.

(Folyt. köv.)

Időgenek névsora.

Bika szálloda.

Kohn Ottó kdó, Berlin, — Dr. Mayer London, — Gavora János kdó, Bpest, — Fábán József kdó Bécs, — Obervalder J. kdó, Bécs, — Blasky Julianna Bécs, — Müller J. kdó, Bpest, — Fried Miksa kdó, Bpest, — Linhard kdó, Bpest, — Gterl J. Zenta. —

Angolkirálynő szálloda.

Heley J. földbirtokos Tasnád, — Fischer Jagnos utazó Bécs, — Bodnár János tanár H.-Nánás. —

Frohner szálloda.

Lövinger Vilmos utazó Bpest, — Herczfeld Arnold utazó Bpest, — Veisz Jakab utazó Bpest, — Hajnal család birtokos Nádudvar, — Rozenblum utazó Bpest, — Waldner Ignácz utazó Bpest, — Rozenberger Sándor bor kdó, Kis-Marton, — Bonis József ügynök N.-Várad, — Lichtman és fia utazó Eger, — Daróczi J. hivatalnok Bpest, — Balog Adolf utazó Bpest, — Aldásy szállodás Nyiregyháza, — Molnár József gyógyszerész Torda. —

Nyilt-tér. *)

Válasz.

A debreczeni aut. orth. izr. hitközség által e hó 4-én a Debreczeni Ellenőr-ben közzétett jegyzőkönyvi kivonatra vonatkozólag csupán annvit válaszolunk, miszerint a kivonat tartalmának czáfolatába ehelyütt nem bocsátkozunk, hanem fenntartva a közjegyzői utján közölt óvásunkat, érdekeinket szükség esetében kellő helyen fogjuk megvédni.

Többek nevében:
Stark Márton.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Hirdetmény.

Alantirott királyi közjegyző ezennel közhírré teszem, hogy a debreczeni közraktárnál be-
raktározott (19) tizenkilencz hordó (120) egyszázhusz hektoliter asztali bor, folyó évi július hó 10-ik napjának dél-
előtti 9 órájkor a közraktári helyiségben megkezdendő ár-
verésen — készpénz fizetés mellett — eladatni fog.

Mire a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Kelt Debreczenben, 1893. évi július hó 5-ik napján.

Nánássy László

kir. közjegyző.

Hirdetés.

Zálog kölcsön intézetemben mindazon tárgyak melyeknek határideje lejárt folyó évi Julius 14-én délután 2 óraker tartandó nyilvános árverésen iparhatósági kiküldött jelenléteben eladatnak.

Debreczen, 1893 Junius hó 30-án.

Katz Jakab.

első debreczeni zálog kölcsön-
üzlet tulajdonos.

Az általános kedveltségnek örvendő

Szolyvai és Luhi-Erzsébet

savanyuvizeink,

orvosi tekintélyek által a legkitünőbb égvényes vizeknek ösmertettek el, s mint üdítő ital borral vegyítve, vagy emésztési zavaroknál tisztán használva, kitünő hatásuaknak bizonyultak.

Ezen ásványvizeinkből havonként több kocsi rakomány érkezik Debreczenbe, minélfogva legfrissebb minőségben kapható minden füszerkereskedésben és vendéglőben.

MATTONI és WILLE

forrásbérlok.

Bécs,
Mária-hilferstrasse
35. sz.

Alapított 1845-ben

Debreczen,
főpiacz, 1829. a m. kir. főposta
átellenében.

Kitüntetve több világkiállításon.

NEUMANN M.

bécsi férfi-, fiu- és gyermek- ruha-nagykereskedő és gyáros,

ajánlja a nyári idényre hecses figyelembevételre a következőket:

férfi öltönyök	8.50-tól 30 frtig.	férfi felöltők	9 frttól 30 frtig.
fiu öltönyök	6.— „ 20 „	fiu felöltők	7 „ 15 „
gyermek öltönyök	3.— „ 15 „	gyermek felöltők	5 „ 12 „

A t. szülők figyelmébe ajánlom gazdagon felszerelt raktáramat gyermek-öltönyökben, mely csak tartós szövetből jól elkészített különlegességeket tartalmaz.
A legolcsóbb szabott ár mindegyik darabon számokban meg van jelölve, tehát minden t. vevő a kellemetlen alkudozásoktól meg van kímélve s így természetesen biztosítva van arról, hogy az általa vásárolt ruhákért csak oly árt fizetett, mely annak minőségével egyenértékű.

Mivel üzletemet ezentul vasárnap d. e. 10 órakor zárni fogom, e végett a vásárló közönség érdekéből az üzletet **szombaton** este 11 óráig nyitva tartom.

— Mérték utáni megrendelések pontosan teljesítetnek! —

DEBRECZENBEN, piacz- és nagyhatvan-utca szegletén levő saját házam földszinti helyiségeiben berendezett

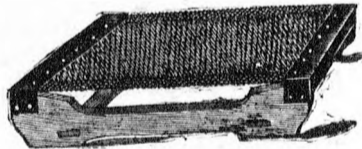
NAGY

VASBUTOR-RAKTÁRAMBAN

kaphatók:

GYERMEK-bölesők, ágyak, kocsik. Egész szobafelszerelések.

KERTI-székek, asztalok és lóczák, villagóriák vasállványból, vízhatlan vászontető- és oldalakkal.

FÜRDŐ-kádak minden alakban.

JÉGSZEKRÉNYEK és üveghűtők.

HORGANY-fényezett szoba- és konyhafelszerelések.

PERONOSPORA fecskendők az elismert legjobb rendszerben.

PORCELLÁN-kályhák és kandallók, eredeti BUDWEISSI gyártmány, — a continensen első minőségben.

A szegedi műtrágyagyár részvénytársaság képviselője.
Határozott legolcsóbb árak.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

vasnagykereskedő,
DEBRECZENBEN.

Tapeta
gyári raktár.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség szives tudomására juttatni, miként

kárpit (tapéta) raktáramat

a legujabb mintákkal dusan felszereltem s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legizlésebb és legdivatosabb mintákkal

(több mint 300)

szolgálhatok, ugyszintén nagy készletet tartok papírmáské — aranyléczezet — és stuck-dekorációkból.

Ugy helybeli, mint vidéki tapetirozásokat külföldről hozott és a legteljesebb szakismerettel bíró munkásokkal, szerény föltételek mellett eszközölhetek s elvállalok minden a festészetbe vágó munkálatokat, egyszerűtől a legdiszesebbig.

A n. é. helybeli és vidéki közönség eddigi szives pártfogásáért meleg köszönetet szavazva, igyekvém ezután is oda fog irányulni, hogy pontos és kifogástalan munkálataimmal teljes meglegedésüket továbbra is kiérdemelhessem.

Kiváló tisztelettel

Thieszen Hermann,

Darabos-utca 988. sz. saját ház.

Stuck dekorációk, arany léczezet papírmáské decoratio képek

